

La conjuntura econòmica de Barcelona

Novembre de 2016

29 de novembre de 2016

BBN

Síntesi	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Síntesi

Aquest mes de novembre que es tanca passarà a la història...

...pel resultat de les eleccions presidencials als Estats Units. La convulsió política creada per l'elecció de Trump ha obert grans incerteses en molts fronts, entre d'altres el paper dels Estats Units en l'ordre polític i econòmic mundial. Encara que és difícil anticipar quina part del seu programa portarà a la pràctica, tot apunta cap a una política més aïllacionista, menys partidària de la cooperació i del comerç internacional, que pot frenar les expectatives de creixement d'Europa. Afegit a un previsible enduriment de la política monetària, tot plegat dibuixa un escenari de més inestabilitat en el fràgil equilibri de l'economia mundial, molt tocat pel sobreendeutament d'economies desenvolupades i emergents.

També a Europa la complexitat de la situació política dificulta l'anàlisi econòmica....

...sobretot tenint en compte que el creixement de l'economia europea és modest, precari i desigual. Segons la Comissió Europea, assolirà un 1,7% el 2016, amb nivells d'atur, desigualtat i deute encara molt elevats. Les preocupacions sobre la fortalesa de la demanda s'afegeixen a uns riscos polítics que creixen en nombre i en complexitat, entre els que es troben les negociacions per a la concreció de la sortida de Gran Bretanya de la UE, la crisi dels refugiats, o processos electorals diversos que podrien derivar en resultats electorals impensables fins fa ben poc. Com a mesura d'impuls, la Comissió Europea acaba de recomanar un augment de les inversions equivalent al 0,5% del PIB europeu anual (uns 50.000 milions d'euros), una mesura que té el suport del Banc Central Europeu, però que ni Alemanya ni Holanda recolzen.

En aquest escenari, i un cop esvaïda la incertesa política...

...que ha marcat pràcticament tot l'any, l'economia espanyola manté l'impuls ascendent. Segons l'estimació avançada per l'INE, el PIB va créixer un 0,7% en el tercer trimestre de l'any, un creixement que s'ha moderat –tot i que encara dobla el de la zona euro- i que contrasta amb l'empenta en la creació d'ocupació. El repunt de la inflació després de més de dos anys de caigudes coincideix amb l'inici de les negociacions d'un acord d'ampli abast sobre rendes (salari mínim, pensions...) i amb la redacció d'un pla pressupostari orientat a aconseguir més recursos per finançar la despesa pública i reconduir el dèficit.

A Barcelona, els indicadors de conjuntura econòmica...

...enfilen el final d'any sense apartar-se de les grans línies dibuixades en mesos precedents. Augment de l'ocupació i reducció de l'atur continuen sent una bona síntesi de la marxa de l'economia, i tot i la precarietat i la temporalitat, augmenta la confiança de famílies i empreses (consum i inversió) recolzada cada cop més pel crèdit. Transport i turisme mantenen l'estela ascendent que els apropa a nous rècords anuals, mentre que les vendes de vehicles acusen la finalització dels incentius públics en un mercat madur i el mercat immobiliari segueix a l'alça esperonat per la recuperació econòmica i financera d'una demanda cada cop més diversa.

Nota: Els valors dels gràfics destacats i en % corresponen a la variació interanual de la darrera dada disponible.

Font: Elaborat a partir de dades de l'Ajuntament de Barcelona, de l'INE, AENA, APB, DGT, Sec. d'Estat de Comerç, Cambra de Comerç, ATM, Idealista, Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana i Dep. Empresa i Ocupació de la Generalitat.

Síntesi

**Mercat
de treball**

Empresa

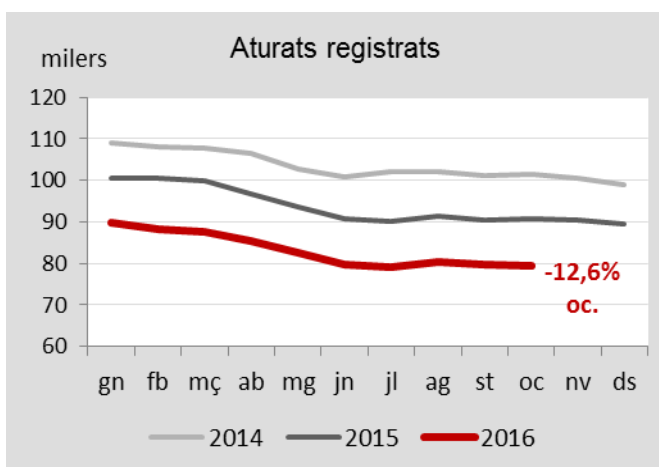
Turisme

Construcció
i immobiliari

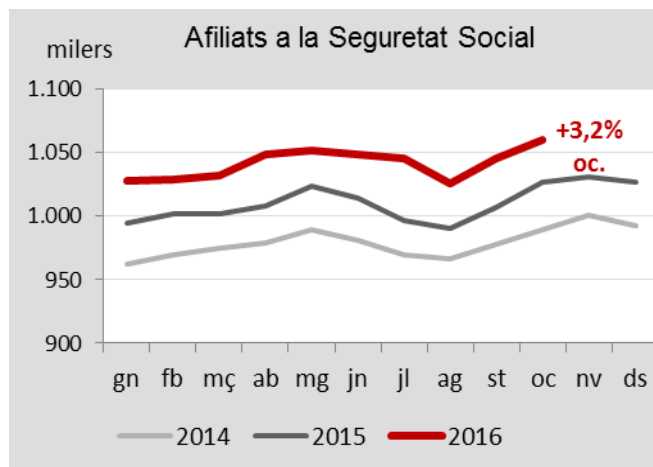
Consum

Transports

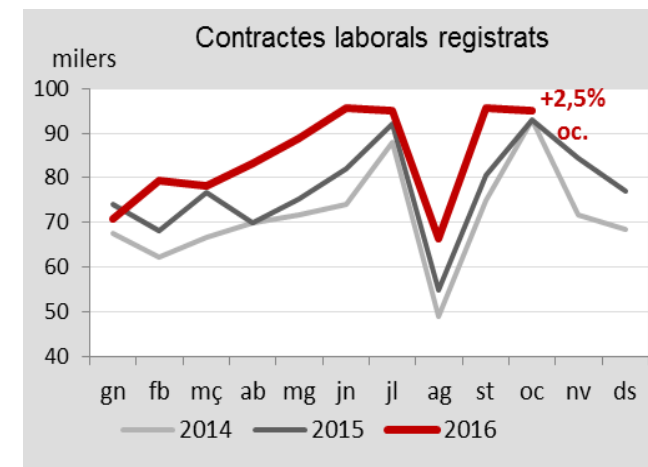
Mercat de Treball

L'octubre tanca amb una xifra de 79.463 persones a l'atur, la segona més baixa des de desembre de 2008, i després de tres anys i mig de trajectòria descendent, la ciutat registra la davallada més intensa en termes interanuals, semblant a la que experimenta Catalunya (-12,4%). Però malgrat aquesta positiva evolució, l'atur de llarga durada suposa encara més del 40% de l'atur registrat. Dins d'aquest col·lectiu de 32.400 persones que porten un any o més sense treballar, tres de cada quatre tenen 45 i més anys. A més, un de cada dos aturats no rep cap prestació.

Després de tres anys de trajectòria a l'alça, la ciutat tanca el mes d'octubre amb un total de 1.059.573 afiliats, que suposen la creació de 32.760 nous llocs de treball en relació amb un any enrere. Es tracta del nombre d'ocupats afiliats més elevat des de finals de 2008, i malgrat que la xifra segueix per sota dels màxims d'1,1 milions de persones afiliades dels anys 2007-2008, permet recuperar un 70% de l'ocupació que es va perdre durant la crisi. Catalunya registra un increment lleugerament superior al de Barcelona (+3,5% interanual), i clarament més alt que el d'Espanya (+2,7%).

La recuperació de més de 100.000 llocs de treball a la ciutat al llarg dels darrers tres anys ha estat possible pel fort impuls de la contractació, majoritàriament temporal. A l'octubre, i després dels forts increments dels mesos d'estiu, es modera el ritme de creixement interanual de la contractació, amb 95.165 nous contractes signats. Durant els primers deu mesos de l'any, la contractació acumulada -prop de 848.500 contractes-, registra una alça del 10,8% interanual, més intensa en el segment dels indefinits (+16%) que en el dels temporals (+10%).

Síntesi

**Mercat
de treball**

Empresa

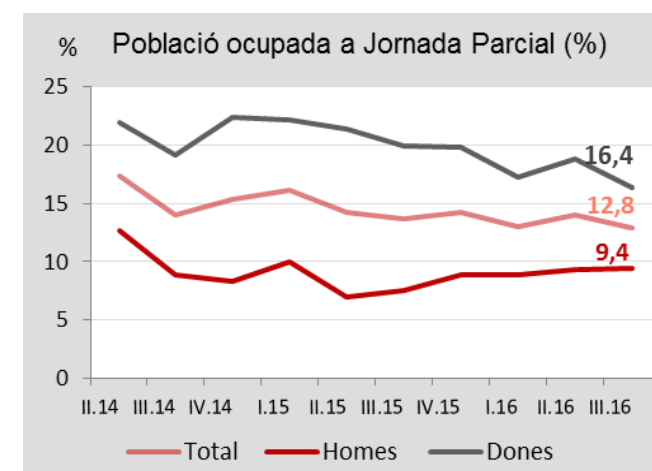
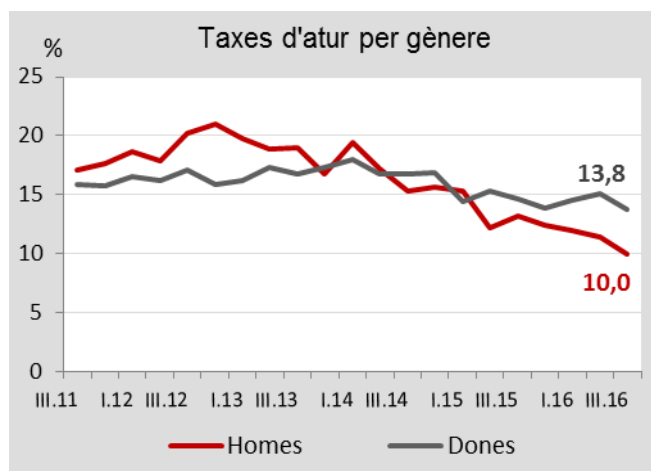
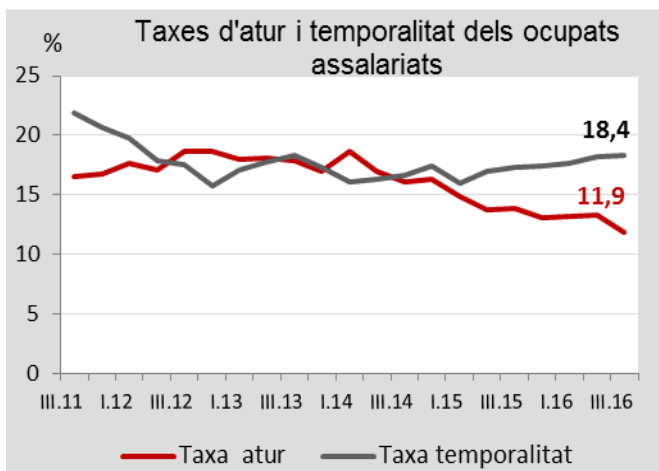
Turisme

Construcció
i immobiliari

Consum

Transports

Treball i Cohesió Social

Després de mantenir-se estancada per sobre del 13% durant el 1r. semestre de l'any, la dada d'atur de l'EPA de Barcelona reprèn l'evolució a la baixa el 3r. trimestre de 2016 i retrocedeix dos punts en relació amb un any enrere, situant-se en l'11,9%, per sota de Catalunya (14,6%) i Espanya (18,9%), però per sobre de la UE (8,6% el 2n. trimestre). Aquesta reducció s'ajusta a la millora de l'atur registrat durant els mesos d'estiu i ha anat acompanyada de la recuperació de la població activa a la ciutat (+4,5% interanual) i d'un augment del pes dels ocupats assalariats amb contractes temporals, que segons l'EPA és del 18,4%.

L'evolució a la baixa de l'atur registrat i de la taxa d'atur ha afavorit en major mesura al col·lectiu masculí. La taxa d'atur dels homes experimenta una davallada de fins a 11 punts des del valor més elevat de finals de 2012, i només el darrer any ha retrocedit 3,2 punts, situant-se prop de 4 punts per sota de la taxa d'atur femenina, que s'ha reduït de forma molt més lleugera (0,8 punts el darrer any). De les prop de 35.700 persones que des del març de 2013 han sortit dels registres de l'atur a la ciutat, un 60,8% són homes. Així, a l'octubre el pes del col·lectiu femení sobre el total de persones en atur registrades a la ciutat ja era del 53,3%.

Tot i que la contractació indefinida es va recuperant, el seu pes sobre el total encara és molt baix (14%). Per altra banda, sis de cada deu nous contractes no superen els sis mesos de durada i més d'un terç (34,5%) són com a molt de 30 dies, tot i que aquesta modalitat va perdent pes (39,2% un any enrere). A més, segons l'EPA, un 12,8% de la població ocupada a la ciutat ha treballat a temps parcial (3r. trimestre 2016) i en el cas de les dones, el percentatge arriba al 16,4%. Es tracta d'un tipus de jornada amb una elevada presència del col·lectiu femení (63% de l'ocupació total a temps parcial) i no sempre de forma voluntària.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

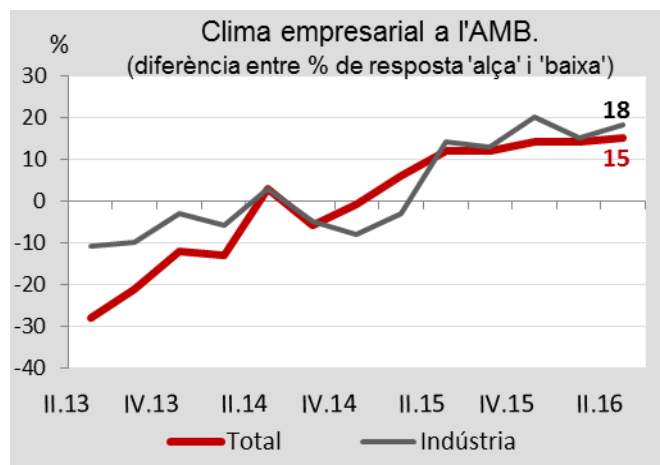
Turisme

Construcció
i immobiliari

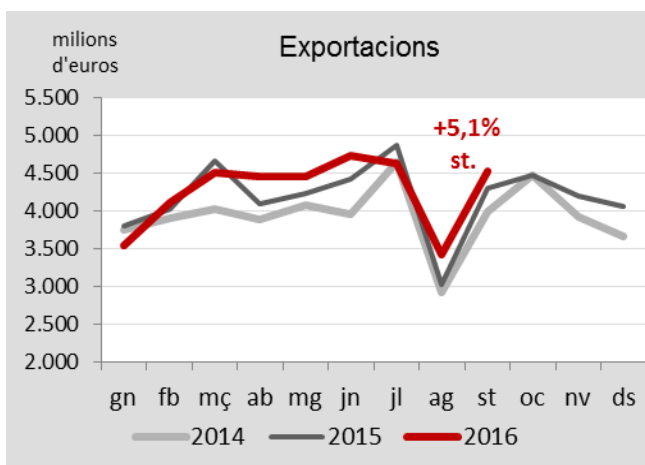
Consum

Transports

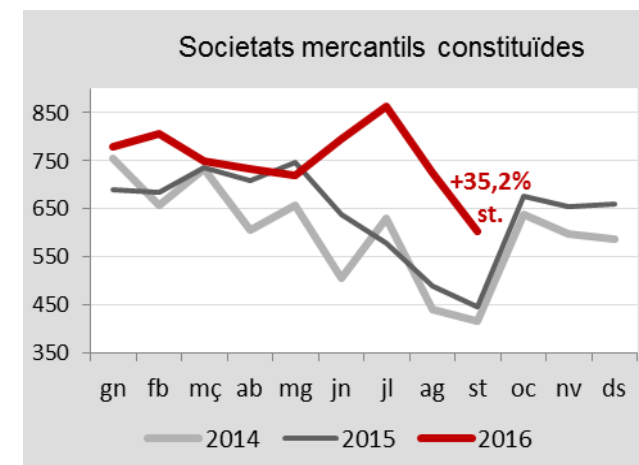
Empresa

El saldo positiu de la marxa dels negocis a l'AMB ja fa més d'un any i mig que dura i el 2n. trimestre de 2016 es registra, un cop més, el millor resultat global des de l'inici de la sèrie el 2009. La millora respecte a un any enrere és general a tots els sectors, però la magnitud dels saldos presenta notables diferències: el resultat més positiu correspon de nou a l'hostaleria mentre que la construcció registra encara un saldo lleugerament negatiu, segons l'enquesta realitzada a 1.052 empreses de l'AMB.

Malgrat la ralentització del comerç mundial, les exportacions de la província segueixen a l'alça al setembre, en bona part pel fort repunt del comerç amb Àsia (+23% interanual) especialment amb Xina i Japó. Al llarg dels tres primers trimestres de l'any, les vendes a l'exterior de l'àrea de Barcelona presenten un avanç més moderat (+2,5%), però superior al de Catalunya (+1,8%) i Espanya (+1,3%), i recolzat en els intercanvis amb la UE, que representen el 64% del total. Productes químics i béns d'equipament són els principals sectors exportadors (45,8% del total exportat).

Malgrat que el nombre absolut de societats constituïdes al setembre és el més baix del darrer any -un total de 603 noves empreses-, en termes relatius es manté el fort dinamisme dels mesos d'estiu, amb un ritme de creixement interanual superior al de Catalunya (+29,3%) i molt més intens que el del conjunt d'Espanya (+5,2%). El capital mitjà subscrit, 77.256 euros per societat, més que triplica el d'un any enrere. L'acumulat de gener a setembre, prop de 6.800 noves societats (+18,4% interanual), és el més elevat des de l'any 2007.

Síntesi

Mercat
de Treball

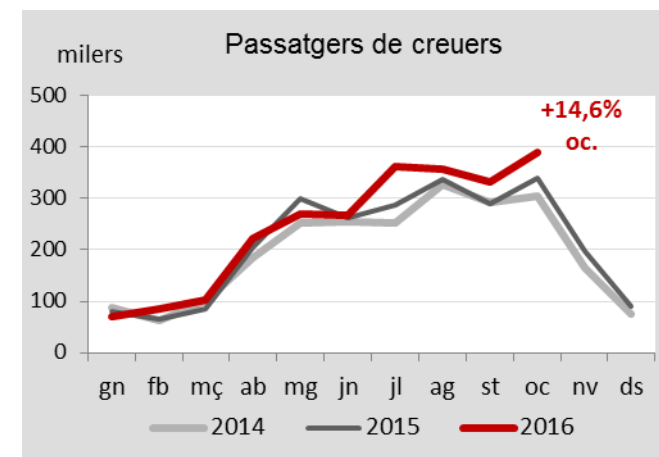
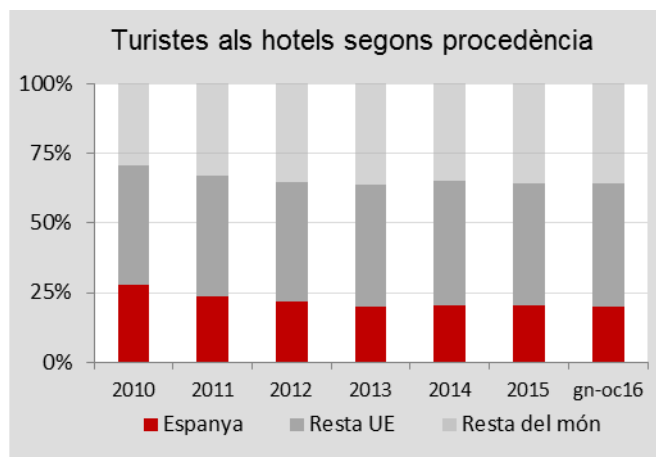
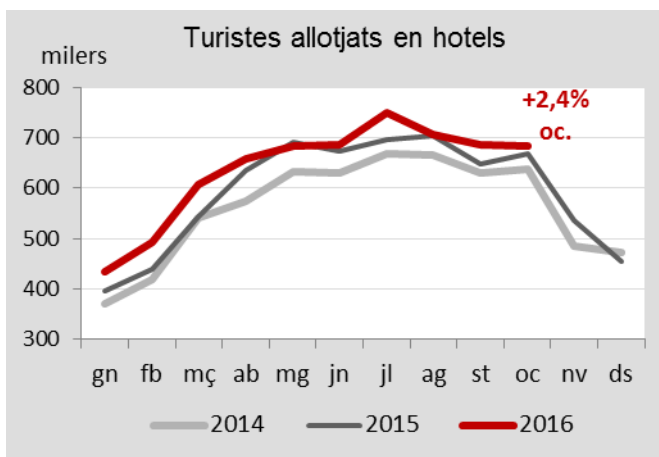
Empresa

TurismeConstrucció
i immobiliari

Consum

Transports

Turisme

Els indicadors d'activitat turística inicien la tardor alentint el ritme de creixement en relació amb els mesos precedents. Tot i això, el creixement acumulat fins l'octubre continua sent molt alt (proper al 5%), i l'activitat als hotels mesurada en nombre de viatgers, pernoctacions, taxes d'ocupació i rendibilitat continua a l'alça (a l'octubre s'han assolit rècords històrics del mes). En paral·lel, l'activitat en altre tipus d'allotjament i en segments molt directament relacionats amb els serveis turístics (restauració, cultura, transports...) segueix en expansió. És una tendència que deriva d'una demanda turística molt ferma i consolidada, que s'ha recolzat en la millora econòmica, l'abaratiment de les tarifes aèries, el tipus de canvi favorable a l'euro i la inestabilitat que afecta d'altres destinacions.

Octubre presenta un comportament dual: d'una banda, la demanda domèstica apunta símptomes d'afebliment, amb retrocessos importants en viatgers i pernoctacions, més atribuïbles a efectes de calendari que a capacitat o preferències de la demanda. De l'altra, els viatgers procedents de l'estranger segueixen encadenant taxes de creixement superiors al 5%, fet que situa el pes d'aquest col·lectiu en un 80% del total de clients dels hotels. Nord-americans, britànics, francesos i alemanys són les nacionalitats més presents, destacant l'ascens del 6,7% dels britànics entre juliol i octubre, tot i la devaluació de la lliura pel *Brexit*. Xina, Corea del Sud i les procedències asiàtiques en general es consoliden com a mercats a l'alça.

Després d'un estiu molt expansiu, les dades d'octubre apropen una mica més les xifres de creueristes al rècord històric de 2,65 milions assolit el 2011. De moment, el creixement acumulat dels primers deu mesos és del 9%, una taxa superior a la de l'any anterior que es recolza principalment en el segment dels passatgers de port base -els que utilitzen Barcelona com a punt d'inici i/o final de la seva travessa-, que augmenten un 17,7%. En contraposició, el nombre de viatgers en trànsit des del gener se situa per sota del d'un any enrere (-1,8%), si bé des del juny enllacen creixements. Els viatgers de ferri de línies regulars s'emmarquen també en una trajectòria expansiva (+8,7%), pel creixement del cabotatge comunitari.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

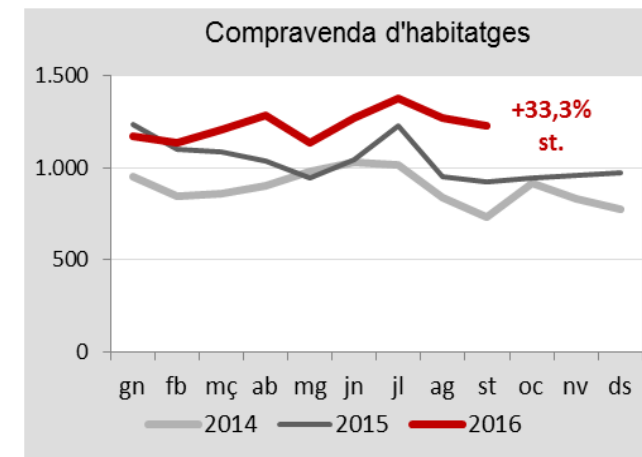
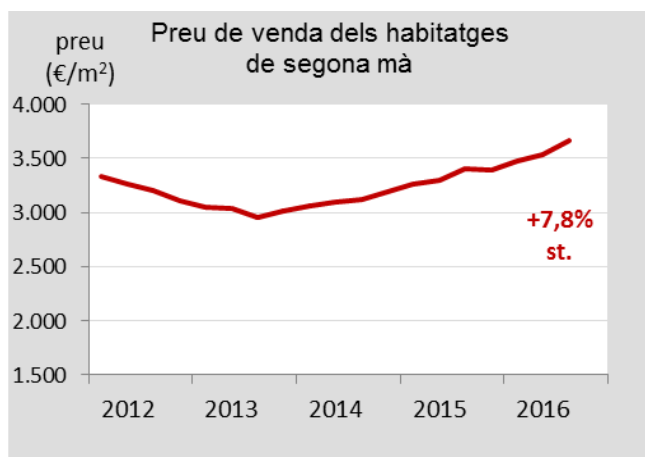
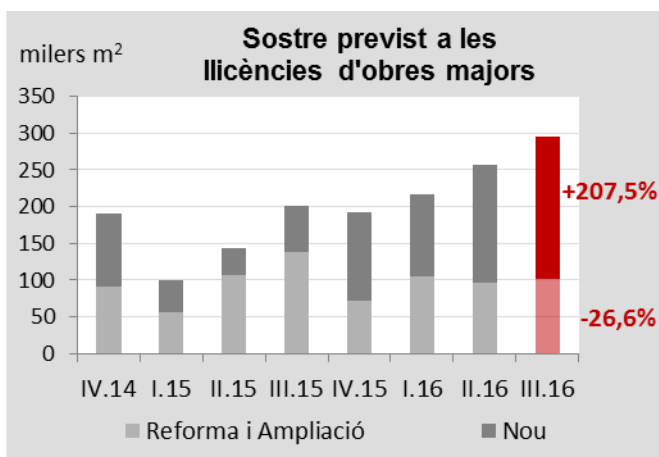
Turisme

Construcció
i immobiliari

Consum

Transports

Construcció i mercat immobiliari

Cinc trimestres consecutius d'ascensos interanuals del sostre previst a les llicències d'obres majors certifiquen la fermesa de la recuperació de l'edificació a la ciutat. Sense perdre de vista els baixos nivells de partida, la superfície total aprovada ha augmentat un 73% en el que va d'any, un impuls que prové en exclusiva del sostre nou, perquè el de reforma i ampliació es manté en nivells semblants als d'una any enrere. El segment residencial (que fins al setembre dobra la previsió d'habitatges de l'any anterior i representa un 33% del sostre nou) recull la dinàmica inversora i la revitalització de la demanda. Els districtes que concentren més m2 de sostre són Sants-Montjuïc, Sant Martí i l'Eixample.

Els indicadors del mercat immobiliari palesen que la recuperació ha deixat de ser incipient i està en vies no només de consolidar-se sinó d'accelerar-se. A més, les dades mostren que s'està generalitzant a tots els segments del mercat i apunten que tindrà continuïtat en els propers mesos. Amb una demanda en alça -enfortida per la creació d'ocupació, la recuperació de les rendes i la millora de la confiança en un entorn de tipus històricament baixos-, i una pressió inversora creixent, els preus s'enfilen a l'alça de forma generalitzada, tant en l'obra nova com en la segona mà. És una tendència que s'emmarca en la recuperació global del sector al país i que s'escampa per tota la ciutat.

La millora del mercat laboral i l'obertura del crèdit en condicions favorables impulsen la constitució d'hipoteques al setembre. L'augment és superior al 40% interanual, més intens que el registrat pel volum de compravendes, que mantenen el mateix ritme de creixement expansiu del mes anterior. La 2ª mà, que repunta un 36% d'acord amb les dades dels registres de la propietat, és l'autèntic motor del volum de transaccions. El nombre d'operacions al llarg dels primers tres trimestres de l'any, gairebé 11.100 en total, suposa una alça del 16,2% interanual, més moderat que el registrat al conjunt de Catalunya (+20,8%) però superior al d'Espanya (+14,6%). Les compravendes d'habitatge usat representen més del 90% del total.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

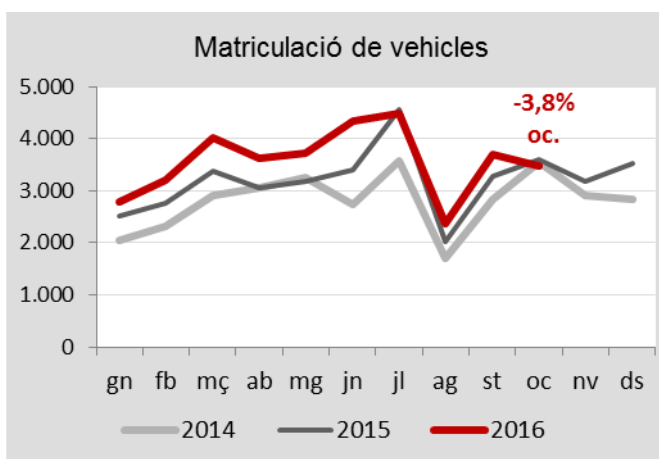
Turisme

Construcció
i immobiliari

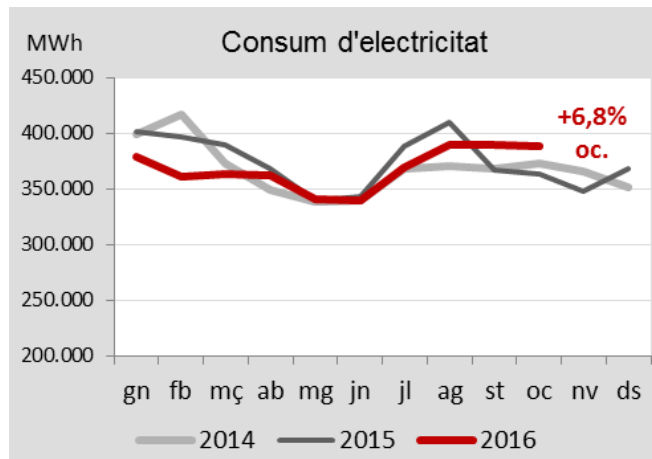
Consum

Transports

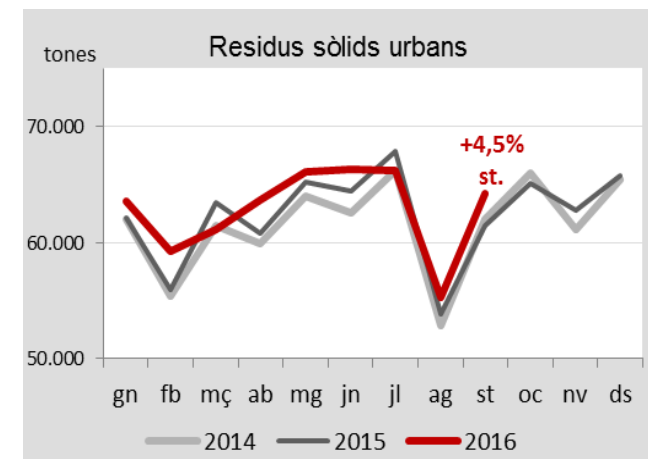
Consum

El lleu retrocés del nombre de vehicles matriculats durant l'octubre a Barcelona (-3,5%) contrasta amb la forta expansió de la primera meitat de l'any i la del bienni precedent. Tot i que agost i setembre han estat encara fortament expansius per recollir les darreres operacions realitzades sota el pla PIVE, ara s'obre un nou escenari en què la demanda s'ha de recolzar en el creixement de l'economia i l'ocupació i en la disponibilitat de finançament a bon preu, al marge dels descomptes que promoguin marques i concessionaris. Tot això en un entorn en què la capacitat d'absorció i la demanda potencial dins de la ciutat van a la baixa, mentre que a Catalunya i Espanya -on les vendes continuen a l'alça- tenen més marge de creixement.

El consum elèctric de baixa tensió s'ha estabilitzat durant els darrers tres mesos, tot i que a l'octubre i per segon més consecutiu presenta un repunt en termes interanuals, especialment significatiu al segment comercial-industrial (+9,9%), i més moderat a les llars (+3,3%). Cal no oblidar que els darrers increments en la factura elèctrica suposen destinar una major part dels ingressos familiars als subministraments i castiguen amb força les economies més precàries. El repunt interanual del consum el darrer bimestre no altera la tendència a la contenció de la demanda i l'acumulat entre gener i octubre presenta una disminució (-2,2%), lleugerament més intensa al segment domèstic (-2,6%) que al productiu (-1,8%).

Al setembre repunta la recollida de residus (+4,5% en relació amb un any enrere), amb un alça tan intensa de la fracció selectiva com de la de rebuig. L'acumulat dels primers tres trimestres de 2016 registra un increment més moderat (+1,9% interanual), però és la fracció rebuig la que més creix (+2,3%). La recollida selectiva augmenta l'1,2% respecte al mateix període de 2015, però el seu pes s'ha estancat en el 36% del total de residus, tres dècimes menys que un any enrere, pel descens de la fracció de paper-cartró (-4,6%). El volum de l'orgànica, que absorbeix un 43% de la selectiva, també està estancat, mentre que la fracció de voluminosos és la que registra l'alça més important en aquest període (+9,6%).

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

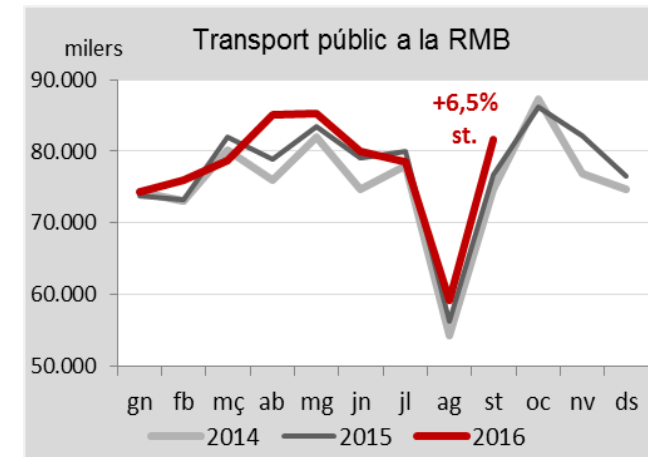
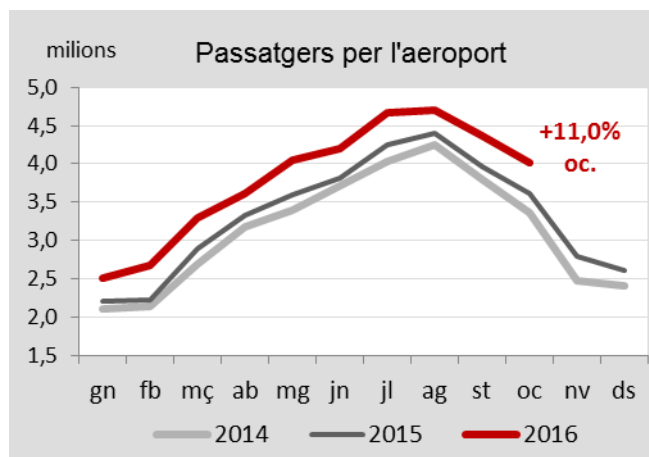
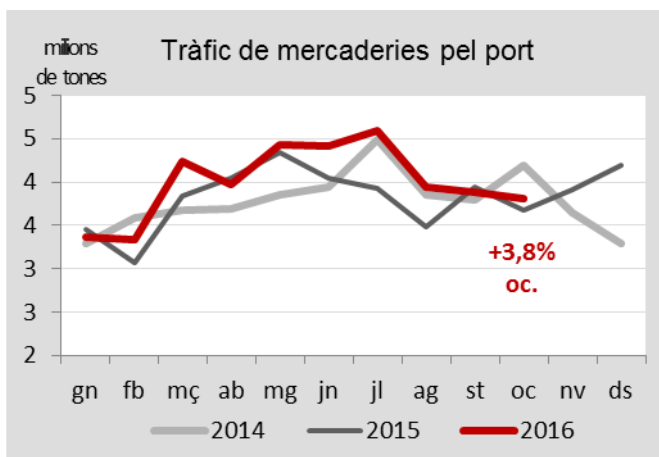
Turisme

Construcció
i immobiliari

Consum

Transports

Transports

Tot i la moderació general que està afectant el comerç mundial i el tràfic marítim de mercaderies en particular, els productes comercials que han passat pel port en els darrers mesos continuen a l'alça. Els 40 milions de tones transportades des del gener suposen un augment del 5,7%, i porten la xifra anualitzada al nivell més alt dels darrers set anys, però encara lluny dels 50 milions assolits el 2008. La càrrega general -que representa dos terços del total- continua sent la gran protagonista del creixement, amb contenidors (+15,6%) i vehicles (+5,3%) com a partides destacades i amb un fort accent internacional. Amb un to més moderat, els dolls sòlids també mantenen l'ascens (+2,8%), mentre que els dolls líquids repunten gràcies a la recuperació del gasoli (+27,1%), que compensa la baixa de químics i biocombustibles.

El trànsit aeroportuari de passatgers manté una impressionant trajectòria expansiva, que previsiblement permetrà tancar les xifres de viatgers de 2016 amb una taxa d'augment propera a la del doble de la de l'any passat, i que assegura així el sisè màxim històric consecutiu. L'aliança entre la millora de la capacitat adquisitiva de la demanda, l'auge del turisme, l'augment de les rutes i el descens de les tarifes aèries (una mitjana del 6% anual en el darrer bienni) impulsat per les companyies de baix cost, han estat els factors determinants d'aquest creixement. Com en anys anteriors, el to el marca el tràfic internacional, que creix un 10,9% i ja representa un 74% del total, si bé enguany el trànsit domèstic s'intensifica i referma l'avenç del bienni precedent.

Tant la millora del mercat laboral com l'increment del nombre de visitants expliquen l'augment del nombre d'usuaris del transport públic col·lectiu, que repunta de forma notable al setembre. L'increment de la demanda ha estat generalitzat a tots els mitjans, sent especialment important als autobusos de TMB (+12,5% interanual) i tramvies (+12%). La resta d'autobusos (+9,5%), Rodalies Renfe (+7,3%) i FGC (+5,4%) presenten també un comportament alcista, essent el metro el mitjà que registra l'augment més moderat (+2,1%). L'acumulat dels primers tres trimestres, un total de 699 milions de validacions, experimenta un alça del 2,3% en relació amb el mateix període de 2015, i només el nombre de viatges en metro retrocedeix (-1,1%), per l'impacte de les jornades de vaga durant el 1r. semestre de l'any.